

Nội dung bài viết

1. [Soạn Khoa học tự nhiên lớp 6 Bài 18: Đa dạng nấm - Cánh Diều](#)

Soạn Khoa học tự nhiên lớp 6 Bài 18: Đa dạng nấm - Cánh Diều

Giải câu hỏi mở đầu trang 103 SGK KHTN 6 - Cánh Diều

1. Hãy nói tên mỗi loại nấm trong hình 18.1.

Lời giải:

1. Nấm linh chi, nấm kim châm, nấm hương, nấm sò.

2. Nấm không thuộc về thực vật vì nấm không có các đặc điểm đặc trưng của giới thực vật đó là không có chất diệp lục, nấm cũng chưa có các cơ quan dinh dưỡng riêng biệt (như rễ, thân, lá ở thực vật). Sợi nấm chỉ có thể dài ra ở phần ngọn (khác với cây tre, cây mía vừa dài ra ở phần ngọn, vừa dài ra ở từng đốt).

Nấm không thuộc về động vật vì nấm không có đặc điểm đặc trưng của giới động vật. Động vật phản ứng rất nhanh và có khả năng di chuyển trong khi nấm phản ứng chậm và sống cố định.

Giải câu hỏi mục I trang 103 SGK KHTN lớp 6 - Cánh Diều

1. Nêu các đặc điểm để nhận biết nấm.

2. Nấm có cách dinh dưỡng như thế nào?

Lời giải:

1. Đặc điểm nhận biết nấm:

- Nấm là tế bào nhân thực, có thành tế bào cấu tạo từ kitin
- Nấm là sinh vật dị dưỡng hoại sinh

- Nấm có dạng cơ thể đơn bào hoặc đa bào
- Một số nấm lớn có cơ quan sinh sản gọi là quả thể (mũ nấm)
- Nấm tự do sống ở nơi có độ ẩm cao, các thân cây gỗ mục hoặc đồng rơm, rạ...

2. Cách dinh dưỡng của nấm là dị dưỡng hoại sinh

Giải câu hỏi 1 mục I trang 104 SGK KHTN 6 - Cánh Diều

Hãy quan sát một số loại nấm (nấm mộc nhĩ, nấm rơm, nấm mỡ, nấm trứng...) Và mô tả hình dạng của chúng.

Lời giải:

- Nấm rơm: thể quả có dạng hình mũ, màu trắng ngả dần sang nâu
- Nấm mỡ: thể quả có dạng hình mũ, màu trắng hoặc nâu

Giải câu hỏi 2 mục I trang 104 SGK KHTN lớp 6 - Cánh Diều

Lập bảng để phân biệt các nhóm nấm. (tên, nhóm nấm, đặc điểm, ví dụ đại diện)

Nấm túi	Nấm đảm	Nấm tiếp hợp	
Đặc điểm	Nấm có thể quả dạng túi	Nấm có thể quả hình mũ	Nấm có sợi nấm phân nhánh, màu nâu, xám, trắng...
Đại diện	Nấm cục	Nấm hương	Nấm mốc

Giải vận dụng 1 mục I trang 104 SGK KHTN 6 - Cánh Diều

Kể tên một số loại nấm mà em biết và phân chia các loại nấm đó vào từng nhóm nấm cho phù hợp.

Lời giải:

Các loại nấm em biết:

- Nấm hương, nấm mỡ, nấm sò, nấm kim châm, nấm đùi gà...
- Tất cả những loại nấm trên đều thuộc nhóm nấm đảm.

Giải câu hỏi mục II trang 104 SGK KHTN 6 - Cánh Diều

Nêu vai trò và tác hại của nấm.

Lời giải:

- Nấm có vai trò quan trọng đối với tự nhiên và con người:
- + Phân hủy xác động vật, thực vật làm sạch môi trường.
- + Dùng làm thực phẩm giàu giá trị dinh dưỡng với con người.
- + Dùng làm dược liệu, chiết suất các dược chất phục vụ y dược.
- + Dùng làm nguyên liệu cho một số ngành sản xuất đồ ăn, đồ uống.
- Tác hại của một số loại nấm:
- + Một số loại nấm chứa chất độc sẽ gây ngộ độc cho người và động vật khi ăn phải.
- + Gây bệnh cho người và động vật.
- + Gây hỏng thực phẩm, hư hoại các thiết bị đồ dùng hàng ngày.

Giải luyện tập mục II trang 105 SGK KHTN lớp 6 - Cánh Diều

Lập bảng về các loại nấm đã học, vai trò và tác hại của mỗi loại nấm đó.

Lời giải:

Loại nấm	Vai trò/tác hại
<i>Nấm túi</i>	- Làm thực phẩm cho con người - Phân giải các chất hữu cơ
<i>Nấm đảm</i>	- Làm thực phẩm cho con người - Phân giải các chất hữu cơ
<i>Nấm tiếp hợp</i>	- Làm hỏng thực phẩm (các loại nấm mốc)
<i>Nấm kí sinh</i>	- Kí sinh gây bệnh cho sinh vật

Giải vận dụng mục II trang 105 SGK KHTN lớp 6 - Cánh Diều

Câu 1:

Vì sao nói nấm có vai trò rất quan trọng trong việc làm sạch môi trường sống trên trái đất.

Lời giải chi tiết:

Nấm có thể làm sạch đất, nước và không khí ô nhiễm vì:

Nấm có khả năng phân hủy xác động vật, thực vật, giảm ô nhiễm do xác sinh vật gây ra.

Một số nấm ăn có chứa enzym với khả năng oxy hóa làm giảm ô nhiễm. Trong đó, nấm Sò (*Pleurotus sp.*), nấm Đám (*Pycnoporus sanguineus*) và nấm Vân chi (*Maximum Trametes*) cho hiệu quả thanh lọc được phẩm cao nhất.

Câu 2:

Hãy kể tên một bệnh do nấm gây ra và nêu cách phòng bệnh đó.

Lời giải chi tiết:

Một số bệnh do nấm gây ra:

- Bệnh hắc bào, bệnh lang ben là các bệnh da liễu do nấm gây ra ở người. Cách phòng chữa bệnh:

+ Giữ gìn vệ sinh thân thể sạch sẽ cũng như đảm bảo môi trường sống không bị ô nhiễm.

+ Đảm bảo da luôn khô thoáng, không bị ẩm ướt quá lâu.

+ Hạn chế việc mặc chung quần áo, sử dụng đồ dùng cá nhân với những người mắc bệnh hắc bào.

+ Không mặc đồ ẩm ướt, những bộ đồ bó sát gây khó chịu khiến mồ hôi tích tụ, không thoát ra được.

+ Nên chọn những bộ đồ nội y hoặc những đôi tất có khả năng thoáng khí cao.

- Nấm gây bệnh nấm da ở mèo:

+ Hạn chế tiếp xúc giữa các con vật với nhau.

+ Chú ý đến việc vệ sinh sạch sẽ cho chúng.

+ Bôi thuốc kịp thời.

+ Không để mèo liếm vùng bị nấm.

- Bệnh đạo ôn lúa:

Để chủ động phòng trừ bệnh đạo ôn có hiệu quả, giảm thiểu thiệt hại cho sản xuất lúa, bà con nông dân cần thăm đồng thường xuyên, phát hiện bệnh sớm để kịp thời phòng trừ bệnh bằng các loại thuốc đặc trị bệnh đạo ôn.

- Bón phân cân đối NPK, không nên bón đậm tập trung vào trước thời kỳ cuối đẻ nhánh, làm đồng và trước, sau trở. Khi cây lúa bị bệnh, tuyệt đối không bón đạm, không phun phân bón lá và thuốc kích thích sinh trưởng.

- Giữ mực nước đầy đủ trên mặt ruộng tùy theo nhu cầu nước từng giai đoạn của cây lúa, tránh để ruộng khô hạn khi có bệnh xảy ra.

- Vệ sinh đồng ruộng, diệt lúa chết, làm sạch cỏ bờ... hạn chế mầm bệnh lưu tồn và lây lan sang vụ sau.

- Có thể sử dụng một trong các thuốc đặc trị bệnh đạo ôn.

Câu 3:

Vì sao bánh mì, hoa quả để lâu ngày ở nhiệt độ phòng dễ bị hỏng.

Lời giải chi tiết:

Các loại bánh mì, hoa quả để ở nhiệt độ phòng thường dễ bị mốc hơn do bánh mì dễ hút ẩm và hoa quả cũng có chứa lượng nước lớn nên độ ẩm trong bánh mì, hoa quả cao hơn. Đồng thời hai loại thực phẩm này được hạn chế sử dụng chất bảo quản. Do đó trở thành môi trường thuận lợi về độ ẩm và dinh dưỡng cho sự phát triển của nấm.

Giải tìm hiểu thêm trang 105 SGK KHTN 6 - Cánh Diều

Em hãy tìm hiểu một số hình ảnh và thông tin về các nấm độc.

Lời giải:

1. Nấm độc tán trắng (*Amanita verna*)

- Mọc thành từng cụm hoặc đơn chiếc trên mặt đất trong rừng và một số nơi khác...

- Mũ nấm: Màu trắng, bề mặt mũ nhẵn bóng, lúc non đầu tròn hình trứng, mũ nấm dính chặt vào cuống. Khi trưởng thành mũ nấm phẳng với đường kính khoảng 5 – 10 cm. Khi già mép mũ có thể cuộn xuống.

- Phiến nấm: Màu trắng.
- Cuống nấm: Màu trắng, có vòng dạng màng ở đoạn trên gần sát với mũ.
- Chân cuống phình dạng củ và có bao gốc hình đài hoa.
- Thịt nấm: Mềm, màu trắng, mùi thơm dịu.
- Độc tố chính: các amanitin (amatoxin) có độc tính cao

2. Nấm mũ khía nâu xám (*Inocybe fastigiata* hoặc *Inocybe rimosa*)

- Mọc trên mặt đất trong rừng, nơi có nhiều lá cây mục nát và một số nơi khác...
- Mũ nấm hình nón đến hình chuông, đỉnh nhọn, có các sợi tơ màu từ vàng đến nâu tỏa ra từ đỉnh mũ xuống mép mũ nấm.
- Khi già, mép mũ nấm bị xẻ ra thành các tia riêng rẽ; đường kính mũ nấm 2 – 8cm.
- Phiến nấm lúc non màu hơi trắng gắn chặt vào cuống nấm và khi già có màu xám hoặc nâu tách rời khỏi cuống nấm.
- Cuống nấm: Màu từ hơi trắng đến vàng nâu dài 3-9cm, không có vòng cuống.
- Thịt nấm: màu trắng
- Độc tố chính: muscarin

3. Cây nấm độc *Podostroma cornu-damae*

- Nấm *Podostroma cornu-damae*, tiếng Việt gọi là san hô lửa độc, là một loại nấm quý hiếm này có nguồn gốc từ châu Á, đã gây ra một số trường hợp tử vong ở Nhật Bản và Hàn Quốc.
- Cây nấm độc có phần thân quả (hay còn gọi là thể quả hoặc thể bào tử) màu đỏ này chứa độc tố mạnh có tên gọi là trichothecene, có thể gây suy đa cơ quan khi ăn.
- Các triệu chứng ngộ độc bao gồm đau dạ dày, bong tróc da, rụng tóc, hạ huyết áp, hoại tử gan, suy thận cấp và dẫn đến tử vong nếu không được đi điều trị kịp thời.